

FOCUS ECO CENTER

Târgu Mureș, str. Crinului nr. 22, cod 540343

Tel./Fax: 0265-262.170

Mobil: 0744-774 897

e-mail: focusecocenter@gmail.com

web: focuseco.ro

În atenția

Domnului Primar Sóos Zoltán

Doamnei Director executiv adjunct Dana Ijac

Comentarii si propuneri la elaborarea SIDU Tg. Mures

Răspunzând la scrisoarea Dv. prin care solicitați contribuția noastră la **Actualizarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU)** vi-l trimitem următoarele **observații și propuneri**:

1. Prima observație se referă la procedura de organizare a consultărilor cu actorii locali relevanți. Consider că această procedură sumară, prin care s-a efectuat o analiză SWOT (cel puțin în cadrul grupului de lucru la care eu am fost invitat) a fost mai mult formală (nici n-am primit vreun feedback privind rezultatul aceste consultări) și s-a omis o oportunitate bună de a implica real și în mod constructiv resursele umane din oraș în elaborarea unui document așa de important cum este SIDU.
2. În scrisoarea Dv. solicitați să vi-l trimitem "propunerile de proiecte prioritare". Având în vedere că este vorba de elaborarea unei **strategii integrate**, considerăm că a solicita proiecte sectoriale (chiar și prioritare) este o greșeală majoră, deoarece proiectele prioritare pot fi foarte bune pentru un teritoriu sau pentru un sector, dar pot fi contradictorii cu alte proiecte prioritare sectoriale și astfel colectarea acestor proiecte individuale/sectoriale poate crea dificultăți majore în elaborarea unei viziuni integrate, și tocmai din această cauză s-a renunțat la elaborarea strategiilor bazate pe o colecție de proiecte și s-a trecut la elaborarea unei viziuni integrate din care vor fi generate proiectele individuale.

Menționez că haosul prin care trece orașul nostru și criza care se regăsește în mobilitatea urbană, spații verzi, zone funcționale ale orașului se datorează exact lipsei unei viziuni integrate, din perioadele anterioare de planificare și implementarea unor proiecte individuale, care au rezolvat o problemă, dar au generat alte probleme.

Menționez aici numai aprobarea construirii unor zone rezidențiale în zona centrală (vezi str. Arany Janos, Crinului, etc.) și așa sufocată de trafic. În loc ca aceste spații să fie achiziționate de către primărie în vederea realizării unor spații de utilitate comunitară a fost aprobată construirea acestor zone rezidențiale fără o viziune strategică integrată. Cartierele/zonile rezidențiale noi ar fi trebuit să fie incluse în strategia de dezvoltare integrată și să fie asigurate serviciile în zonele respective pentru evitarea necesității de deplasare inutilă a locuitorilor din zonele respective. În viitor propun ca în cazul aprobării de construire a noilor cartiere rezidențiale să aibă în vedere o viziune integrată și cu comunele din zona metropolitană pentru a evita o dezvoltare haotică în continuare, ceea ce se întâmplă, din păcate în prezent.

Un exemplu elocvent este ieșirea din oraș spre Livezeni, unde se construiesc grupuri de locuințe vizibil fără nici o viziune de dezvoltare, și prevestesc haosul în viitorul apropiat. Haosul deja existent în trafic se poate constata deja în cazul cartierului Unirii, dar la această problemă am să fac referire la un punct ulterior.

Așa se întâmplă dacă se investesc banii privați și public fără o viziune de dezvoltare și e mare păcat și e o mare greșeală față de generațiile actuale și cele de viitor.

3. După aceste observații, având intenția să contribuim constructiv la elaborarea SIDU, am să vin cu o propunere de dezvoltare integrată a unei zone din oraș, zona situată între Canalul Turbinei și noul curs al râului Mureș, cu posibilitate de extindere spre Sâncraiu de Mureș, o zonă care cuprinde baza hipică Romsilva și fostul ștrand Ritz.

În abordarea privind zona respectivă trebuie să pornim de la faptul că în cazul orașelor situate pe lângă un râu, tendința naturală este ca orașul să se extindă pe ambele maluri ale râului. În cazul Tg. Mureșului acest lucru nu a fost posibil din cauza zonelor inundabile de către râul Mureș care aducea cantități importante de apă din zona munților Călimani, și din această cauză orașul s-a extins mai mult spre zonele deluroase.

După regularizarea Mureșului și schimbare cursului natural care alimenta și ștrandul Ritz, s-a redus foarte mult riscul unei inundații și extinderea orașului pe cele două maluri a râului Mureș a devenit posibilă. Așa a fost realizat cartierul Unirii, dar mai recent au fost realizate de exemplu cartierul Răsăritului, sau alte dezvoltări imobiliare din zona comunei Sâncraiu. Deci această tendință de dezvoltare e evidentă, întrebarea este dacă va fi una proiectată și controlată sau va fi una haotică urmând exemplul altor dezvoltări peri-urbane din Tg. Mureș. Ca să nu se întâmple așa în cazul acestei zone extrem de valoroase cum s-a întâmplat cu alte zone din Tg. Mureș, propun atenție Dv. următoarele:

Tg. Mureș este cunoscut ca orașul cu cele mai puține spații verzi dintre orașele mari din Transilvania (mă refer aici la situația reală, nu la artificii statistice prin care a fost mărit suprafața spațiilor verzi din Tg. Mureș), probabil această cifră se situează sub 7 m pătrați pe locuitori (înaintea includerii pădurilor peri-urbane aceasta cifră se situa puțin peste 7 m pătrați pe locuitori dar de atunci au mai fost ocupate multe spații verzi. Acest lucru poate fi demonstrat și prin cifre, dar locuitorii orașului simt pe pielea lor lipsa spațiilor verzi unde pot desfășura activități sportive și recreative.

Lipsa unui parc central este evident. Parcul municipal a fost proiectat pe vremea când orașul era mult mai mic, și suprafața acestui parc municipal a fost redus prin construirea sălii polivalente.

Prin deturnarea Mureșului de la cursul natural s-a și creat o oportunitate pentru crearea unui parc central, situat aproape de zona centrală a orașului, accesibil din mai multe direcții.

Amenajarea zonei respective presupune următoarele elemente:

- Amenajarea unui parc central pe teritoriul hipodrom Romsilva, care include alee, facilități care deserveșc vizitatorii, exemple pentru asemenea parcuri centrale pot fi găsite în multe orașe
- Amenajarea malului Mureșului (în colaborare cu ABA Mureș) prin plantarea unei vegetații potrivite, asigurarea accesului la apa pentru cei care vor să practice sporturile nautice. Asemenea alee pe lângă cursuri de apă sunt foarte populare, sunt foarte multe exemple, vezi la Timișoara amenajarea râului Bega.

FOCUS ECO CENTER

Târgu Mureș, str. Crinului nr. 22, cod 540343

Tel./Fax: 0265-262.170

Mobil: 0744-774 897

e-mail: focusecocenter@gmail.com

web: focuseco.ro

- Realizare unui pod pentru pietoni și bicicliști, care face legătura cu malul drept al Mureșului pentru cei care vor să vină în oraș cu bicicleta astfel degrevând traficul auto existent, dar și pentru a asigura extinderea parcului central pe malul drept al râului Mureș.
- În zona fostului ștrand Ritz, până la deversare în Mureș a canalului Turbinei (fosta albie al Mureșului) realizarea unei zone de educație, recreere pentru cei care sunt interesați de viața acvatică, asemenea zone reprezentând și un potențial turistic semnificativ, cum vedem exemple în multe orașe.
- Asigurarea accesibilității zonei prin conectarea lui printr-o rețea de piste de bicicliști de celelalte zone ale orașului dar și transformarea liniei ferate existente prin introducerea unui tren de interes local cu stații în mai multe puncte al orașului (de fapt în viitor ar putea fi un tren local care leagă Reghinul de aeroportul Tg. Mureș). Desigur trebuie avut în vedere și asigurarea parcării pentru cei care vor veni cu mașina la parcul central.
- Amenajarea unui muzeu în clădirea fostei microhidrocentrale. Acest obiectiv care are o valoare istorică, fiind una dintre primele hidrocentrale din Europa poate fi un obiectiv turistic și educativ. Asemenea exemple există, de exemplu în orașul München a fost construit aproximativ în același perioadă o microhidrocentrală asemănătoare, unde sunt puse în funcțiune turbine care produc curent electric dar obiectivul servește pentru turism și scopuri educative. Pentru mai multe detalii vă stau la dispoziție.
- Bazele sportive din zonă trebuie regândite, prin valorificarea patrimoniului existent, și prin completarea bazei existente, pentru a oferi posibilitatea practicării a câtor mai multe sporturi

Sunt sigur că având o viziune integrată asupra unui teritoriu Primăria poate negocia cu diverse instituții și diverși proprietari ai terenurilor, iar din fonduri Europene (POR, PNRR) pot fi realizate multe proiecte care duc în sfârșit la realizarea acestei viziuni integrate strategice.

4. O recomandare pentru strategia de dezvoltare a orașului este folosirea soluțiilor bazate pe natură (Nature Based Solutions), soluții care sunt folosite foarte mult de către municipalități din toată Europa pentru a oferi soluții reziliente la provocările schimbărilor climatice. Spațiile publice amenajate conform principiilor NBS pot fi spații multifuncționale, servind pe lângă recreerea locatarilor și pentru spații nepermanente de desfacere a produselor locale sprijinind astfel contactul direct între producători și consumatori și lanțurile scurte alimentare.

Pentru a vă oferi un sprijin privind soluțiile NBS vă atașăm linkul unui studiu privind practici bune în Europa, realizat în cadrul unui proiect de asociația noastră cu parteneri din alte 5 țări din Europa. Studiul este deocamdată accesibil în limba engleză, dar lucrăm la varianta în limba română și limba maghiară care vor fi accesibile în curând.

Linkul documentului în format de E-book:

https://issuu.com/csabalajtmann/docs/nabi_inventory_of_nature_based_innovations_eng

FOCUS ECO CENTER

Târgu Mureș, str. Crinului nr. 22, cod 540343

Tel./Fax: 0265-262.170

Mobil: 0744-774 897

e-mail: focusecocenter@gmail.com

web: focuseco.ro

În speranța că printr-o colaborare consistentă putem să contribuim la dezvoltarea orașului,
vă stăm la dispoziție și în viitor.

Tg. Mures

14.12.2021

Cu stimă

Dr. Hajdu Zoltan

Președinte

Focus Eco Center